

Розвиток цифрових технологій як драйвер ESG-орієнтованої бізнес-екосистеми

Филюк Галина Михайлівна¹, Пасічнюк Кирил Валерійович²

Опубліковано	Секція	УДК
30.01.2026	Економіка	330.341.1

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.18837748>

Анотація. У статті встановлено, що у сучасних наукових дослідженнях існує цілий ряд спеціальних міжнародних індексів, за допомогою яких оцінюється рівень розвитку цифровізації економіки країни. Проаналізовано одинадцять найважливіших загально визнаних міжнародних показників, які вважаються індикаторами інноваційного та технологічного потенціалу країн, можливостей їх розвитку у сфері високих технологій і цифрової економіки, зокрема NRI, IDI, EGDI, DEI, GCI, WDCI, I-DESI, GII, EPART, BCG e-Intensity та DAI. Визначено, що ці показники дають можливість оцінити стан цифровізації національної економіки крізь призму різноманітних субіндексів та індикаторів, порівняти їх та визначити потенційні можливості для подальшого становлення країни у обраному напрямку цифрового розвитку. Досліджено рівень та динаміку зазначених індексів в Україні у 2008–2024 роках, згідно з якою Україна демонструє високі результати в окремих цифрових сферах (електронне врядування, участь громадян, експорт ІТ-послуг тощо), однак загальна оцінка залишається негативною і не повною. Обґрунтовано, що поширення цифрових технологій у діяльності компаній супроводжується зростанням уваги до екологічних і соціальних аспектів розвитку, у зв'язку з чим економічні результати розглядаються у взаємозв'язку з соціальною відповідальністю та довгостроковою стійкістю розвитку. Встановлено, що будь-який технологічний прорив зазнає незапланованих втрат екологічного, соціального і психологічного характеру, що актуалізує інтеграцію ESG-принципів у цифрову трансформацію бізнесу та формування ESG-орієнтованих бізнес-екосистем.

Ключові слова: бізнес-екосистема, ІКТ, резильєнтність, цифровізація, цифрові технології, ESG.

DEVELOPMENT OF DIGITAL TECHNOLOGIES AS A DRIVER OF ESG-ORIENTED BUSINESS ECOSYSTEM

Halyna Fyliuk, Kyryl Pasichniuk

Abstract. The article establishes that modern scientific research has developed a number of special international indices used to assess the level of digitalisation of a country's economy. Eleven of the most important and widely recognised international indicators are analysed, which are considered to be indicators of countries' innovative and technological potential, their opportunities for development in the field of high technology and the digital economy, in particular NRI, IDI, EGDI, DEI, GCI, WDCI, I-DESI, GII, EPART, BCG e-Intensity and DAI. It has been

¹ доктор економічних наук, професор, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, ORCID ID: 0000-0001-8671-5709

² магістр, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, ORCID ID: 0009-0002-9136-1188

determined that these indicators make it possible to assess the state of digitalisation of the national economy through the prism of various sub-indices and indicators, compare them and identify potential opportunities for the country's further development in the chosen direction of digital development. The level and dynamics of these indices in Ukraine in 2008–2024 were studied, according to which Ukraine demonstrates high results in certain digital areas (e-government, citizen participation, IT services export, etc.), but the overall assessment remains negative and incomplete. It is argued that the spread of digital technologies in the activities of companies is accompanied by an increase in attention to environmental and social aspects of development, in connection with which economic results are considered in conjunction with social responsibility and long-term sustainable development. It has been established that any technological breakthrough incurs unplanned environmental, social and psychological losses, which makes it necessary to integrate ESG principles into the digital transformation of business and the formation of ESG-oriented business ecosystems.

Key words: *business ecosystem, ICT, resilience, digitalization, digital technologies, ESG.*

Вступ

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку світової економіки характеризується поєднанням впливу глобальних кризових явищ і прискорених технологічних змін, що для України найбільш виразно проявляється в умовах повномасштабної збройної агресії російської федерації та інтенсивності поширення цифрових технологій у бізнес-середовищі і суспільних відносинах. У таких умовах особливої актуальності набуває дослідження питань, що стосуються визначення ролі цифрових технологій у формуванні ESG-орієнтованих бізнес-екосистем. Розповсюдження цифрових технологій на всіх рівнях діяльності компаній трансформує їх бізнес-моделі, організаційно-управлінські механізми, інноваційні стратегії та корпоративну культуру, впливаючи на ланцюги створення цінності, формати взаємодії зі стейкхолдерами тощо. Це спонукає науковців більш ґрунтовно зосередитися на дослідженнях цієї тематики, адже автоматизація та інформатизація підприємств, експлуатація складної роботизованої техніки, проектування і управління складними автоматизованими процесами, активізація проведення досліджень і розробок в галузях інформатики та робототехніки вже стають необхідними складовими розвитку для багатьох вітчизняних компаній. За таких умов пошук науково обґрунтованих підходів та інструментів, спрямованих на забезпечення цифрової зрілості компаній та відповідності принципам ESG стає важливим завданням як на рівні окремих компаній, так і на рівні бізнес-екосистеми та національної економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню питань цифрової трансформації, ефективності впровадження ESG-практик і їх впливу на стійкість та розвиток бізнес-середовища присвячено значну кількість сучасних досліджень зарубіжних вчених: Burdge R., Charnley S., Downs M. та ін. [1], Wan, G., Dawod, A. Y., Chanaim, S., & Ramasamy, S. [2] та інших. Виявленню динаміки цифрової трансформації, її впливу на потенціал розвитку і можливості бізнесу присвячено багато міжнародних звітів [3–13]. Окремим аспектам дослідження питань розвитку цифрових технологій у сучасному бізнес-середовищі, у межах загального аналізу шляхів інтеграції концепції ESG у діяльність українських компаній, займалися такі вітчизняні науковці як: Баюра Д., Камінський А. [14], Блавт А., Червінська О. [15], Сагайдак М., Зверев Б. [16] та багато інших.

Поряд із цим, потребує глибшого наукового аналізу причинно-наслідковий зв'язок між рівнем цифрової зрілості економіки України та динамікою розбудови ESG-орієнтованої бізнес-екосистеми.

Метою статті є компаративний аналіз рівня розвитку цифрової трансформації України та виявлення впливу цього фактору на становлення ESG-орієнтованої бізнес-екосистеми.

Методологія дослідження. У статті використано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів дослідження, зокрема: аналіз і синтез – для узагальнення теоретичних підходів до взаємозв'язку цифровізації та ESG-принципів; системний підхід – для розгляду цифрових технологій як елементу цілісної ESG-орієнтованої бізнес-екосистеми; порівняльний аналіз – для зіставлення методологій і результатів міжнародних індексів цифрового розвитку та виявлення відмінностей у підходах до оцінювання цифрової зрілості країн; статистичні методи – для аналізу динаміки позицій України у міжнародних рейтингах цифровізації за 2008-2024 рр; узагальнення та інтерпретація результатів – для формування висновків щодо сучасного стану цифрової трансформації в Україні та визначення перспектив її використання як інструменту забезпечення розвитку бізнес-екосистем.

Результати

Сучасна трансформація глобального економічного ландшафту характеризується конвергенцією двох ключових векторів – цифрової трансформації та парадигми ESG. У межах формування новітніх бізнес-моделей цифрові технології перестають бути виключно інструментами оптимізації операційних процесів, набуваючи статусу стратегічного детермінанта розбудови ESG-орієнтованої бізнес-екосистеми.

На тлі зазначених глобальних тенденцій особливої гостроти набуває питання адаптації українського бізнес-середовища, яке функціонує в умовах екстремальної нестабільності та турбулентності. У цьому контексті цифровізація може стати платформою для забезпечення резильєнтості вітчизняних підприємств. Це обумовлює необхідність оцінювання позицій України в глобальному цифровому просторі, що дозволить верифікувати наявний потенціал та ідентифікувати перспективні можливості для української бізнес-спільноти щодо розбудови стійких екосистем на засадах цифровізації та сталого розвитку.

Як відомо, світовою спільнотою вибудовано ряд спеціальних міжнародних індексів, за допомогою яких оцінюється рівень розвитку цифровізації та впровадження інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) в економіку та управління. Проаналізуємо, на нашу думку, найважливіші міжнародні індекси, а саме: Індекс готовності країн до мережевого суспільства [3], NRI (The Networked Readiness Index) [4]; Індекс розвитку інформаційно-комунікаційних технологій, IDI (The ICT Development Index) [5]; Індекс розвитку електронного уряду, EGDI (The E-government Development Index) [6]; Індекс цифрової еволюції, DEI (Digital Evolution Index) [7]; Глобальний індекс мережевої взаємодії, GCI (The Global Connectivity Index) [8]; Індекс світової цифрової конкурентоспроможності, WDCI (World Digital Competiveness Index) [9]; Міжнародний індекс цифрової економіки та суспільства, I-DESI (The International Digital Economy and Society Index) [9]; Глобальний індекс інновацій, GII (The Global Innovation Index) [10]; Індекс електронної участі, EPART (E-Participation Index) [11]; Індекс цифровізації економіки, BCG e-Intensity (Boston Consulting Group – e-Intensity) [12]; Індекс прийняття цифровізації, DAI (Digital Adoption Index) [13].

Вони дають змогу оцінити стан цифровізації національних економік крізь призму різноманітних субіндексів та індикаторів, порівняти їх та визначити потенційні можливості для подальшого становлення країни в обраному напрямі цифрового розвитку. Задля визначення рівня розвитку цифрових технологій в Україні представимо динаміку цих індексів у 2008-2024 рр. (табл. 1).

Для більш об'єктивного оцінювання цифрового ландшафту доцільно хоча б коротко проаналізувати зміст означених індикаторів. Так, Індекс готовності країн до мережевого суспільства (NRI) є комплексним інструментом вимірювання спроможності

національних економік ефективно використовувати потенціал ІКТ. Методологічна архітектура NRI базується на синергії трьох засадничих компонентів: інституційне середовище для ІКТ, пропонуване певною країною; рівень готовності стейкхолдерів (окремих осіб, підприємств та урядів) використовувати ІКТ; фактичне використання ІКТ [3]. Компаративний аналіз значень NRI за період 2008-2024 рр. дозволяє констатувати стійку динаміку інтеграції України в глобальний цифровий простір. Навіть в умовах війни протягом 2021-2023 рр. країна продемонструвала зростання з 53-го до 43-го місця серед 133 країн світу. Це верифікує високий рівень адаптивності та резильєнтності вітчизняного цифрового сектору, що створює сприятливі передумови для подальшої ESG-трансформації національних бізнес-екосистем.

Таблиця 1

Динаміка позиції України за міжнародними індексами цифровізації у 2008-2024 роках

Роки	Індекс готовності країн до мережевого суспільства, NRI	Індекс розвитку ІКТ, IDI	Індекс розвитку електронного уряду, EGDI	Індекс цифрової еволюції, DEI	Глобальний індекс мережевої взаємодії, GCI	Індекс світової цифрової конкурентоспроможності, WDCI	Міжнародний індекс цифрової економіки та суспільства, I-DESI	Глобальний індекс інновацій, GIІ	Індекс електронної участі, EPART	Індекс цифровізації економіки, BCG e-Intensity	Індекс прийняття цифровізації, DAI
2008	70	59	41	-	-	-	-	73	14	-	-
2009	62	-	-	-	-	-	-	79	-	-	-
2010	82	65	54	-	-	-	-	61	48	-	-
2011	90	69	-	-	-	-	-	60	-	-	-
2012	75	71	68	-	-	-	-	63	83	-	-
2013	73	73	-	-	-	54	-	71	-	-	-
2014	81	76	87	-	-	50	-	64	77	-	-
2015	71	79	-	-	53	59	-	56	-	-	-
2016	64	78	62	-	55	59	-	63	32	-	85
2017	-	79	-	-	54	60	-	50	-	-	-
2018	64	-	82	62	55	58	-	43	75	-	-
2019	67	-	-	-	52	60	-	47	-	-	-
2020	64	-	69	62	54	58	-	45	46	-	-
2021	53	-	-	-	54	54	-	49	-	-	-
2022	50	-	46	-	-	-	-	57	57	-	-
2023	43	-	-	-	-	-	-	55	-	-	-
2024	43	88	30	-	-	-	-	60	1	-	-
К-сть країн у 2024 р.	133	170	193	90	79	63	45	133	193	85	180

Джерело: Узагальнено авторами.

Індекс розвитку інформаційно-комунікаційних технологій (IDI) – інтегральний показник, що характеризує рівень доступу до ІКТ, масштаби їх використання та сформованість цифрових компетентностей. У контексті глобальних економічних трансформацій він слугує релевантним інструментом оцінювання готовності національної інфраструктури до переходу на сталі моделі розвитку [4]. На жаль, за цим індексом Україна щорічно втрачала свої позиції, опускаючись протягом 2008-2017 рр. з 59 на 79 місце, а станом на 2024 рік зафіксовано падіння до 88-ї позиції. Така негативна траєкторія свідчить про недостатню інтенсивність розвитку цифрової інфраструктури та дефіцит системності в реалізації державної цифрової політики. У свою чергу, інфраструктурне відставання, відображене в індексі IDI, слугує інституційною пасткою, яка сповільнює перехід вітчизняних підприємств до сучасних стандартів відповідального інвестування та сталого управління.

Важливим індикатором розвитку цифрової екосистеми є Індекс розвитку електронного уряду (EGDI), який щорічно публікує ООН. Він вимірює рівень цифрової зрілості державного управління за трьома складовими: онлайн-послуги, телекомунікаційна інфраструктура та людський капітал [5]. Незважаючи на періодичну відсутність даних у деякі роки (внаслідок публікації індексу лише раз на два роки), з 2016 року Україна демонструє позитивну динаміку: з 62 місця у 2016 році країна піднялася до 30 місця у 2024 році. Такий стрімкий прорив у напрямі активізації цифрових реформ був спричинений реалізацією проекту «Цифрова держава», запущеного Міністерством цифрової трансформації України. У межах цього проекту значимим каталізатором розвитку е-урядування стало об'єднання усіх державних відомств в єдину онлайн-систему та відкриття Єдиного державного веб-порталу електронних послуг «Дія». Успіхи України у сфері е-урядування, зафіксовані в рейтингу EGDI, формують необхідну цифрову архітектуру для переходу від фрагментарних ініціатив до цілісної ESG-орієнтованої бізнес-екосистеми.

Кількісну оцінку унікального цифрового шляху країн дає змогу оцінити Індекс цифрової еволюції (DEI), розроблений Флетчерською школою Університету Тафтса. Методологія DEI базується на комплексному аналізі таких груп чинників: умов пропозиції та попиту, якості інституційного середовища, а також інтенсивності інновацій [6]. За рейтинговими показниками індексу цифрової еволюції у 2018 та 2020 роках Україна посіла 62 місце серед 90 країн, що свідчить про потенційні бар'єри в інституційній або інфраструктурній площині на той період дослідження. Це обумовлювало інерційність бізнес-спільноти щодо імплементації цифрових ESG-інструментів. Хоча зробити більш конструктивні висновки за цим показником дуже складно (оскільки розраховувався в Україні лише двічі), можемо констатувати все-таки про наявність підґрунтя для «цифрового стрибка», верифікованого іншими індикаторами (зокрема EGDI)».

Глобальний індекс мережевої взаємодії (GCI) розроблений компанією Huawei, слугує дорожньою картою, спрямованою на оцінку рівня цифрової зрілості країн. Основні групи показників, які формують зазначений індекс, поділяються на чотири підкасти: зв'язок, цифрові платформи, стійкий розвиток, політика [7]. Україна вперше була включена до рейтингу у 2015 році, і з тих пір утримує стабільно середні позиції за показниками GCI, суттєвих зрушень не відбувалося (протягом 7 років займала 52-55 позиції). Стабільність позицій у GCI за наявності компонента «стійкий розвиток» свідчить про сформований, але ще не повністю реалізований базис для впровадження систем екологічного моніторингу та прозорого корпоративного управління.

Досить інформативним, з погляду виміру здатності і готовності економіки країн впроваджувати та досліджувати цифрові технології, є Індекс світової цифрової конкурентоспроможності (WDCI), який щорічно розраховується Міжнародним

інститутом розвитку менеджменту (IMD). Зазначений індекс базується на 51 критерії, на основі яких формуються три фактори першого рівня (кожен з яких складається з субфакторів другого рівня): знання, технології, готовність до майбутнього [8]. Аналізуючи рейтинг України за цим індексом, можемо відзначити стабільно низькі позиції: на фоні 63 країн світу наша країна з 2013 року втрачала позиції, двічі спускаючись з 54 позиції у 2017 та 2019 роках, але у 2021 все ж змогла знов повернутися на 54 позицію, завдячуючи потужному розвитку ІТ-сектору. Основними бар'єрами на шляху цифрової трансформації у контексті аналізованого показника є нерозвинене середовище для цифрового підприємництва, нестабільність та недостатність інституційної підтримки компаній. У контексті аналізу позицій України в цьому рейтингу можемо констатувати, що хоча потужний ІТ-сектор і виступає потенційним драйвером, загальне інституційне середовище наразі виступає стримувальним фактором для повномасштабного переходу вітчизняних підприємств до ESG-орієнтованої бізнес-екосистеми.

Глобальний індекс інновацій (GII) розраховується Всесвітньою організацією інтелектуальної власності (ВОІС) спільно з мережею академічних партнерів і визначає результати інноваційного розвитку в контексті економічного і геополітичного середовища на основі двох субіндексів – ресурсів інновацій і результатів інновацій [10]. Ретроспективний аналіз свідчить про суттєву волатильність позицій України: стрімке зростання з 56-го місця (2015 р.) до 43-го (2018 р.) завдяки розбудові ІТ-кластерів та стартап-екосистеми змінилося різкою регресією до 60-ї позиції у 2024 р. внаслідок деструктивного впливу повномасштабної війни на наукову сферу та фінансування, релокацією та зупинкою багатьох інноваційних проектів тощо. Це свідчить про наявність ризиків для реалізації ESG-орієнтованої бізнес-екосистеми в Україні: екологічних (відсутність ресурсів для впровадження «чистих» технологій); соціальних (скорочення через війну людського потенціалу – ключової детермінанти соціальної стійкості та розвитку знанневомістких робочих місць); управлінських (обмеження впровадження цифрових інструментів комплаєнсу та автоматизованих систем управління ризиками ускладнює дотримання міжнародних стандартів прозорості в умовах воєнного часу).

Індекс електронної участі (EPART) як функціональний складник дослідження ООН, верифікує ефективність використання цифрових інструментів для інформування, проведення публічних консультацій та залучення громадян до процесів ухвалення державних рішень [11]. У 2024 році Україна продемонструвала безпрецедентний результат, зайнявши 1-шу позицію серед 193 країн світу, що стало можливим завдяки розгортанню повного цифрового циклу державних послуг та інституалізації цифрової демократії (е-петиції, онлайн-опитування, цифрові документи). Лідерство України за показником EPART створює унікальні можливості для розбудови ESG-орієнтованої бізнес-екосистеми внаслідок поширення управлінської прозорості та формування стандартів сталого діалогу (E/S).

Додатковим інструментом детермінації цифрового потенціалу є Індекс прийняття цифровізації (DAI), розроблений Світовим банком, який оцінює рівень впровадження цифрових технологій на трьох рівнях: інфраструктура та цифрові сервіси для населення, цифровізація бізнесу, інтеграція цифрових рішень у державному управлінні [13]. Індекс був опублікований офіційно лише один раз у 2016 р. і за ним Україна опинилася на 85 позиції серед 180 країн світу, що засвідчило помірний рівень імплементації цифрових рішень на початковому етапі системних реформ. Водночас, результати індексу DAI фіксують стан «цифрового старту», підкреслюючи складність переходу від низького рівня адаптації технологій до сучасної цифрової екосистеми, що є базовою умовою для реалізації стратегій сталого розвитку.

На жаль, Україна не була включена до переліку об'єктів дослідження в межах Міжнародного індексу цифрової економіки та суспільства (I-DESI) та Індексу цифровізації економіки BCG e-Intensity. Відсутність статистичних даних у зазначених рейтингах унеможливує проведення компаративного аналізу за їх специфічними метриками в контексті вітчизняного цифрового простору. Однак, попри відсутність даних по Україні за останніми 2-ма міжнародними індексами, наведених даних достатньо, щоб сформувавши цілісну картину цифрового розвитку України як базису для розбудови ESG-орієнтованої бізнес-екосистеми. Можемо зробити висновок, що в Україні сформувалася унікальна цифрова асиметрія: при певних інфраструктурних обмеженнях (IDI, DAI) держава досягла світового лідерства у цифровій взаємодії та е-урядуванні (EGDI, EPART). Водночас, загальна оцінка залишається негативною і неповною через те, що ці досягнення не завжди відображаються у рейтингах через вузьконаправленість деяких показників, затримки публікації даних, зміну методології або обмежену участь країни в дослідженнях.

На протипагу міжнародним індексам Міністерством цифрової трансформації України було розроблено спеціальний індекс рівня цифрової трансформації держави, який розраховується щорічно. Цей показник є інструментом кількісної оцінки цифрового розвитку та відображає рівень спроможності в економіці, рівень цифрових навичок населення, інформаційної інфраструктури, надання публічних послуг та цифрової трансформації на місцевому рівні. Максимально можливе значення індексу становить 1 бал, що означає найвищий рівень цифрової зрілості. За підсумками 2024 р. середнє значення Індексу цифрової трансформації України досягло 0,497 бали.

Методологія оцінки включає дев'ять ключових показників, серед яких: інституційна спроможність (рівень організаційної готовності до цифрових змін); розвиток інтернет-інфраструктури (забезпеченість доступу до мережі); функціонування ЦНАПів (доступність адміністративних послуг у цифровому форматі); рівень реалізації концепції «без паперів» (ступінь скорочення паперового документообігу); цифрова освіта (рівень володіння цифровими навичками серед населення); регіональна цифрова візитівка (репрезентативні цифрові ініціативи області); проникнення базових електронних послуг (рівень доступності цифрових сервісів); галузева цифрова трансформація (впровадження технологій у ключові сектори економіки); індивідуальні проекти CDTO (регіональні ініціативи цифрової трансформації) [17]. На Рис. 1 представлені значення показників Індексу цифрової трансформації в Україні за регіонами у 2024 році.

Аналіз отриманих даних показав, що за рівнем цифрової трансформації лідирують Львівська, Дніпропетровська та Одеська області, а найвищі значення зафіксовано у сфері розвитку базових електронних послуг (0,759), інституційної спроможності (0,687) та розширення доступу до інтернету (0,686). Водночас найнижчий рівень є характерним для показника реалізації концепції «без паперів» (0,421).

Розширюючи контекст, зазначимо, що в зарубіжній практиці накопичено певний досвід щодо регулювання економічної та соціальної ефективності бізнес-екосистеми у рамках прогнозування соціальних наслідків науково-технічних проєктів, економічних та соціальних програм. Так, ще на початку 70-их років ХХ ст. у США було створено самостійний напрям досліджень у сфері оцінки «соціальних впливів» (SIA-Social Impact Assessment), або, точніше, інтегральних соціальних наслідків при реалізації різних проєктів та програм розвитку [1]. Науковці, політична та ділова еліта в США розуміють, що будь-який технологічний прорив зазнає «незапланованих» втрат екологічного, соціального і психологічного характеру, які, зрештою, перетворюються на непрямі економічні втрати. Тому як на рівні компаній, так і на рівні національних програм здійснюється трансформація всієї методології планування та управління науково-технічного розвитку. Якщо раніше така методологія була орієнтована суто на

економічні критерії ефективності, то зараз ще на стадії прийняття рішень щодо розробки та реалізації науково-технічних проектів починають враховуватися й соціальні, й психологічні, й екологічні, й інші наслідки їх впровадження.

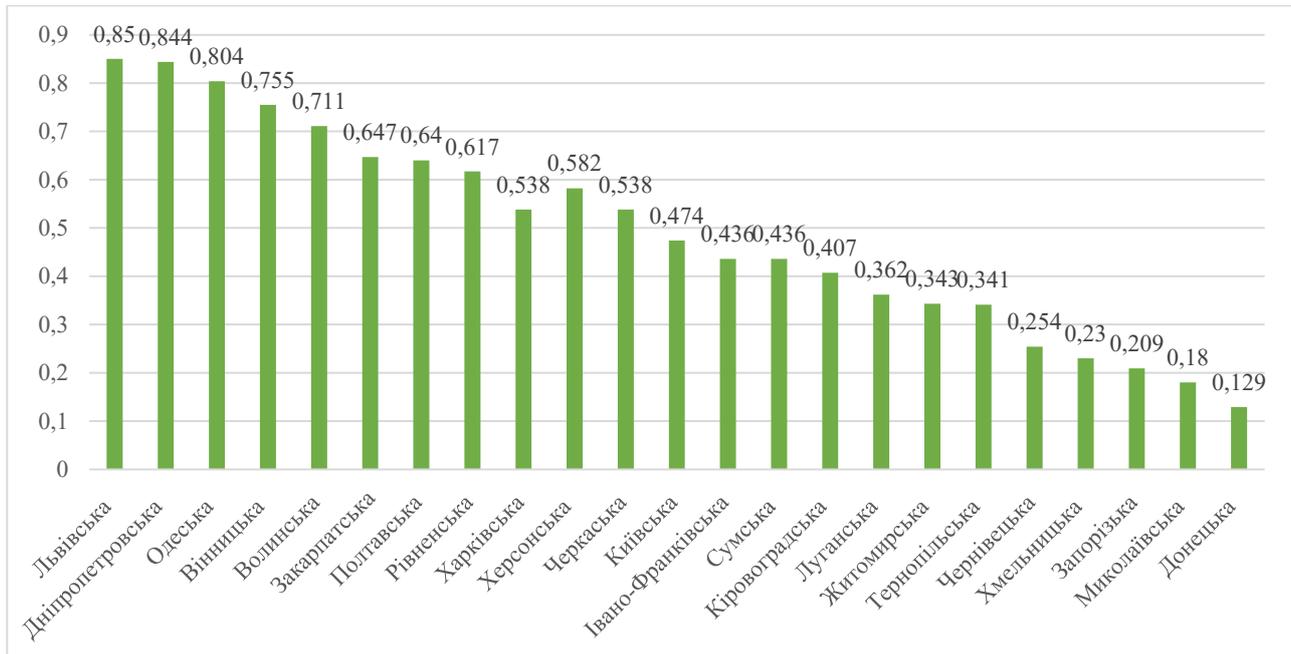

Рис. 1. Значення показників Індексу цифрової трансформації в Україні за регіонами у 2024 році

Джерело: Побудовано авторами за даними [16]

Впродовж 1990-х років у відповідь на зростання суспільної резонансності екологічних деструкцій, інвестори поступово почали імплементувати екологічні стандарти у процеси прийняття інвестиційних рішень у багатьох інших країнах. Подальший концептуальний розвиток цього підходу був пов'язаний з публікацією у 2004 році доповіді «Who Cares Wins» (у межах Глобального договору ООН), у якій вперше було запропоноване синергетичне поєднання екологічного, соціального та управлінського векторів розвитку, що заклало підвалини для сучасної парадигми ESG [2].

Сьогодні, незважаючи на критичні виклики воєнного стану, Україна демонструє високий рівень адаптивності до цих глобальних стандартів. Згідно з дослідженням Центру економічного відновлення, близько 40 % українських компаній вже інтегрують ESG у власну діяльність, а понад 60 % керівників вважають впровадження ESG важливим для успішного майбутнього бізнесу [18]. Підтримуємо думку, що в умовах військової агресії РФ проти України, яка спричиняє масштабні екоциди та соціальні розриви, дотримання принципів ESG стає не лише вимогою міжнародних інвесторів, а й екзистенційною основою для повоєнної відбудови та досягнення резильєнтності [15].

Висновки.

Україна представлена в більшості ключових міжнародних рейтингів цифрового розвитку, що дає змогу комплексно оцінити стан і динаміку цифровізації національної економіки. Результати аналізу свідчать про неоднорідний характер цифрового розвитку країни: поряд зі стабільними або навіть позитивними позиціями за окремими індексами спостерігаються і стійкі структурні проблеми. Так, за показниками, що характеризують готовність до мережевого суспільства та розвиток електронного урядування, Україна протягом останніх років демонструє поступове зміцнення позицій, що відображає результативність державних цифрових реформ і розвитку е-послуг. Водночас за індексами, орієнтованими на інфраструктурну забезпеченість, цифрову

конкурентоспроможність і системну інтеграцію цифрових технологій в економіку, позиції України залишаються відносно слабкими або нестабільними.

Детальний аналіз відібраних у дослідженні міжнародних рейтингових оцінок показує, що для них є характерним ряд недоліків, до основних з яких, слід віднести фрагментарний характер надання інформації; швидку втрату актуальності емпіричних даних та несформованість комплексної методології дослідження. Крім того, оскільки окремі індекси публікуються нерегулярно і рівень охоплення країн (у межах дослідження цих індексів) періодично змінюється, досить складно визначити основні тренди цифрового розвитку країни. Відповідно, важливим перспективним завданням, яке наразі постає перед науковцями, є розробка нових методик дослідження цифрових трансформацій та пошук шляхів продуктивного застосування новітніх технологій для розвитку ESG-орієнтованої бізнес-екосистеми.

Список використаних джерел

1. Burdge, R., Charnley, S., Downs, M., Finsterbusch, K., Freudenburg, B., Fricke, P., Gramling, B., Smith, M., Kragh, B., Stoffle, R., Thompson, J., & Williams, G. (2003). The Interorganizational Committee on Principles and Guidelines for Social Impact Assessment: Principles and guidelines for social impact assessment in the USA. *Impact Assessment and Project Appraisal*, 21(3), pp. 231-250. DOI: <https://doi.org/10.3152/147154603781766293>
2. Wan, G., Dawod, A. Y., Chanaim, S., & Ramasamy, S. S. (2023). Hotspots and trends of environmental, social and governance (ESG) research: A bibliometric analysis. *Data Science and Management*, 6(2), pp. 65-75. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.dsm.2023.03.001>
3. Portulans Institute. (2024). The Networked Readiness Index. URL: <https://networkreadinessindex.org/>
4. International Telecommunication Union. (2024). Measuring digital development: The ICT Development Index 2024 (PDF). ITU. URL: <http://handle.itu.int/11.1002/pub/8269ea5e-en>.
5. United Nations Department of Economic and Social Affairs. (2024). United Nations E-Government Survey 2024. URL: <https://publicadministration.un.org/egovkb/en-us/Reports/UN-E-Government-Survey-2024>.
6. Chakravorti, B., & The Fletcher School at Tufts University. (2025). Digital Evolution Index 2025. Digital Planet. URL: <https://digitalplanet.tufts.edu/digitalevolutionindex2025>.
7. Huawei Technologies Co., Ltd. (2020). The Global Connectivity Index 2020: Digital transformation trends and country rankings. URL: <https://www.huawei.com/minisite/gci/en/>
8. IMD World Competitiveness Center. (2024). IMD World Digital Competitiveness Ranking 2024. URL: <https://www.imd.org/centers/wcc/world-competitiveness-center/rankings/world-digital-competitiveness-ranking/>
9. Publications Office of the European Union. (2022). The International Digital Economy and Society Index (I-DESI) 2022: Executive summary. URL: <https://bookshop.europa.eu/en/international-digital-economy-and-society-index-i-desi-2022-pb-OP-EN-DIGI22>
10. World Intellectual Property Organization. (2025). The Global Innovation Index 2025. URL: <https://www.wipo.int/web-publications/global-innovation-index-2025/assets/80937/2000EN%20Global%20Innovation%20Index%202025%20-%20Full%20-%20v8.pdf>
11. The United Nations E-Government Knowledgebase. E-Government Development Index. URL: <https://publicadministration.un.org/egovkb/en-us/Data/Country-Information/id/180-Ukraine>
12. Boston Consulting Group. (2011). BCG e-Intensity Index: Measuring internet enablement, engagement, and expenditure. URL: <https://www.bcg.com/publications/2011/internet-goes-local-zwillenberg>

13. World Bank. (2016). Digital Adoption Index (DAI). URL: <https://www.worldbank.org/en/publication/wdr2016/Digital-Adoption-Index>
14. Kaminskyi A., Baiura D., Nehrey M.. ESG Investing Strategy Through Covid-19 Turmoil: Etf-Based Comparative Analysis Of Risk-Return Correspondenc. *Intelektinē Ekonomika Intellectual Economics*. 2022. No16(2), pp. 5-23. URL: <https://ojs.mruni.eu/ojs/intellectual-economics/issue/view/466/> DOI: <https://doi.org/10.13165/IE-22-16-2-06>
15. Червінська, О. С., & Блавт, А. А. (2023). Сучасні реалії дотримання ESG-принципів у діяльності корпорацій. *Економіка та управління національним господарством*. №3. С. 9-18. DOI: <https://doi.org/10.36818/1562-0905-2023-3-9/>
16. Сагайдак М., Зверев Б. Цифровізація і сталий розвиток як ключові драйвери змін управління організаціями в умовах бізнес-трансцендентності. *Світ фінансів*, № 4(85), Dec. 2025, pp. 08-25, URL: <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1858>.
17. Міністерство цифрової трансформації України. (2024). Індекс цифрової трансформації України 2024. URL: <https://thedigital.gov.ua>.
18. DiXi Group. (2024). Аналіз ESG стандартів для українського бізнесу: практичні рекомендації та інструменти. URL: <https://dixigroup.org/analytic/analiz-esg-standartiv>.